

10.4 Maahanmuuttotaustaiset oppilaat

Perusteen teksti

Maahanmuuttotaustaisten oppilaiden opetuksessa erityisenä tavoitteena on tukea oppilaiden monikielisyttä sekä identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Siten oppilaat saavat valmiudet tasapainoiseen ja aktiiviseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden taustat ja lähtökohdat, kuten äidinkieli ja kulttuuri sekä maassaoloaika.

Maahanmuuttotaustaisia oppilaita rohkaistaan käyttämään osaamiaan kieliä monipuolisesti eri oppiaineiden tunneilla ja muussa koulun toiminnassa. Näin oman äidinkielen oppiminen ja käyttö tukevat eri oppiaineiden sisällön omaksumista ja oppilas oppii viestimään koulun oppiainesisällöistä myös omalla äidinkielellään. Suomen perustuslain mukaan jokaisella Suomessa asuvalla on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Oppilaille pyritään tarjoamaan oppilaan oman äidinkielen opetusta.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän valintaa kuvataan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisessä tehtävässä.

Oppilaan oman äidinkielen ja suomen tai ruotsin kielen opetuksen ohella oppilaille annetaan tarvittaessa tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi. Maahanmuuttotaustaiselle oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten. Mikäli oppilas on ilman huoltajaa alaikäisenä maahan tullut tai muu maahanmuuttajalapsi tai -nuori, jolle laaditaan kotoutumisen edistämiseksi annetun lain mukainen kotoutumissuunnitelma, voi oppilaalle laadittava suunnitelma olla osa sitä.

Paikallinen tarkennus

Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset

Oppilaiden kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus huomioidaan opetuksen järjestämisessä ja koulu yhteisön toiminnassa. Opetuksessa edistetään kielellisesti tietoista toimintakulttuuria, jossa kaikkien oppilaiden kieli- ja kulttuuritausta nähdään voimavarana oppimisessa ja osallisuudessa.

Oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta opetuksen järjestämisessä

Opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaiden kielet, kielelliset valmiudet ja kulttuurinen tausta. Opetus järjestetään siten, että se tukee oppilaiden suomen kielen kehittymistä sekä oppiaineiden tavoitteiden saavuttamista. Opetusta eriytetään kielellisesti, ja opetusmenetelmät, työtavat ja oppimateriaalit valitaan oppilaiden kielelliset valmiudet huomioiden.

Kielitietoinen toimintakulttuuri toteutuu kaikessa opetuksessa ja koulutyössä. Oppilaita kannustetaan hyödyntämään koko kielellistä repertuaariaan oppimisen ja ajattelun tukena, ja monikielisyttä hyödynnetään osana oppimisprosesseja eri oppiaineissa.

Kieli- ja kulttuuri-identiteetin tukeminen

Oppilaiden kieli- ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä tuetaan arvostamalla oppilaiden kieliä, kulttuureja ja taustoja osana koulun toimintakulttuuria. Opetuksessa ja koulun arjessa vahvistetaan oppilaiden myönteistä suhdetta omaan kieleen ja kulttuuriin sekä edistetään keskinäistä kunnioitusta ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään kieli- ja kulttuuri-identiteetin tukemiseksi, ja huoltajille tiedotetaan koulun toimintatavoista sekä oppilaan oppimisen tukemiseen liittyvistä järjestelyistä.

Siirtyminen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärästä siirtyminen suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään perustuu oppilaan suomen kielen taidon kokonaisarviointiin lähtökohtaisesti testien perusteella. Arvioinnissa huomioidaan kielitaidon eri osa-alueet (kuullun ja luetun ymmärtäminen, puhuminen ja kirjoittaminen), oppimisen sujuminen eri oppiaineissa sekä oppilaan valmiudet opiskella suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti.

Siirtyminen valmistellaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja oppilasta opettavien opettajien kanssa. Päätös oppimäärän vaihtamisesta tehdään pedagogiseen arvioon perustuen, ja oppilaan oppimista ja kielellistä kehitystä seurataan siirtymisen jälkeen.

Oman äidinkielen opetus ja huoltajien tiedottaminen

Oppilaille järjestetään mahdollisuuksien mukaan oman äidinkielen opetusta Opetushallituksen määräysten mukaisesti. Huoltajille tiedotetaan oman äidinkielen opetuksen merkityksestä oppilaan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin sekä oppimisen tukena. Lisäksi huoltajille annetaan tietoa oman äidinkielen opetuksen saatavuudesta ja käytännöistä.

Suunnitelma oppimisen tukena

Maahanmuuttotilanteen oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukena voidaan käyttää suunnitelmaa opintoja varten. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan kielellinen tilanne, vahvuudet, tuen tarpeet sekä sovitut tukitoimet ja seuranta. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opetushenkilöstön kanssa, ja sitä päivitetään oppilaan tilanteen ja tuen tarpeen muuttuessa.